

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiae Doctoris Canonici Ecclesiae
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. XXVII. Reges, Principes, Magistratus, vino sobriè vti oportere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

Uericos, quis cibi modus? quæ potus mensura? Et Hieronymus sic scribit. *Cheramon Stoicus, vir eloquentissimus, de vita sacerdotum antiquorum narrans, ait. Quod omnibus postpositis negotiis, in templo fuerunt, rerum naturas causasq; , ac siderum rationes, contemplati sunt; nunquam se mulieribus miscuerunt. Carnibus & vino semper abstinerunt, ob tenuitatē sensus, & maxime propter appetitus libidinis. In his omnibus Christianorum Sacrorum præfides ac ministri, diuino cultui atque diuinarum rerum contemplationibus mancipati, ab Ethnicis illis longè superantur, dum maiorum sanctissimorum, leges optimæ, pedibus proteruntur.*

L. r. contra Iouinianum.

CAPVT XXVII.

Reges, principes, Magistratus vino sobriè uti oportere.

Rex Salomon, omni sapientia illustratus à Deo, sapientiozem se euasurum putauit, si abstemius vitam ageret. *Cogitauit, inquit, in corde meo, abstrahere à vino carnem meam; ut animum meum transferrem ad sapientiam, deuitaremque stultitiam, donec viderem, quid vtile esset filiis hominum. Ex quo satis liquet, eum statuisse, quocumq; vini vsu, sapientiam impediri, stultitiamq; nutriri: Nam si modicus haud noceret, ab ea non ita penitus abstrahere se cogitasset omnibus, quorum curæ, principatum ac Regnorum gubernacula sunt commissa, ad perpetuū Exemplum. Quare idem Rex alibi sic ait. Nolite Regibus dare vinum: Quia nullum secretum, vbi regnat Ebrietas; ne forte bibant & obliuiscantur iudiciorum iustorum, & mutant causam filiorum pauperis. Ad quod aptè Valerius*

Sobrietatis principii necessaria.

L. 5. ca. 11

X 5 Ieri-

Li. 5. c. 11. *lerius Maximus. Princeps enim, debet esse omni tempore sobrius, & potens vti vsurationis, ad causas subditorum diiudicandas, & ad dandas responsiones populis. Et præclare Plato. Nunquam in Castris quisquam gustare vinum audeat, sed toto illo tempore aqua bibatur; Et in ciuitate, nunquam vini vsu seruo vel serua concederem. Sed nec magistratibus, toto eo tempore, quo Magistratu funguntur. Gubernatores etiam atq; iudices, manus suum subdituros, à vino penitus cohiberem. Ac deliberaturos quoq; de rebus non omnino negligendis; Et nulli penitus interdum, vinum concederem, nisi exercitationis corporea, morborumq; causa; hoc potu opus fuerit. Quæ propter secundum hanc rationem, nec multis ciuitati vineis opus esset. Atqui & reliqua agriculturas, omnisq; viuendi norma, ordinem suum teneret, ac vini vsus, ferme omnium moderatissimus ac parcissimus esset. Et quibusdam interiectis hæc subdit verba, notatu longè dignissima. μεθύωμ κυβερνήτης, καὶ τῶ ἀγπατοῦ ἀρχῶμ, ἀνατρέψαι πάντα, εἴτε πολέου, εἴτε ἀγροῦ, εἴτε στρατόπεδου, εἴτε ὅτι ποτὲ εἶν κυβερνήτου ἢ π' αὐτῶ. --- hoc est,*

Gubernator Ebrius, & quibus, cuiuscunq; rei perfectus, omnia subuertit, siue nauigium, siue currum, siue exercitum, siue quamcunq; rem, fidei suæ commissam. Id Lib. 4. Genial. cap. 6. Carthaginenses quoq; olim suboliti vt Alexander ab Sobrietas Alexandro comméorat, toto imperij tempore magistratui vinum interdicebant. Abstemios enim Carthaginensis Magistratus frugales principes Reipublicæ prodesse; Temulentos autem & luxuriosos, maximè obesse, dictitabant. Quin et Sobrietas Aegyptiorum principum, ait idem author alio in loco; Aegyptiorum lex erat, vt certa vini subtaxata mensura, Regi quotidianis ferculis daretur, ultra quam excedere non licebat, ne sui

impos per occasionem & licentiã, turpitudini & sordibus vacaret: Sicut proditur de Messinæis, ultra Carambum fluvium, qui Regem, quem delegere, si quid prave deliquisset, aut ultra vetitum vino usus fuisset, totius diei inedia mulctabant. Indi adeo abstemijerant, ut nisi factorum causa vinum bibere nulli fas foret; quibus erat constitutum, ut si Temulentum Regem mulier occidisset, hoc donaretur munere, ut successori nuberet. Ibidem quoq; ex Diogene Laërtio subdit. Solonis instituto, licuit Atheniensibus, Ebrium principem morte mulctare. Exemplo nostra ætate non imitando.

Refert Valerius Maximus historiam, qua temulenti principes, non parùm redarguuntur. Philippus Rex Macedo, Ebrius aliquando mulierculam quandam, indicta causa damnauerat. Illa autem prouocante; cum, ad quem prouocaret, interrogaretur; ad Philippum; sed sobrium, respondit. Quo ille non parum perculsus, sententiam mutauit.

De Zenone Imperatore testantur historiar. monumenta, quod tantum plerumq; biberit, ut sensus omnes amitteret, atq; ita horridus aspectu fieret, ut cadaveri potius, quàm homini, assimilari potuisset. Quadam die cum supra omnem modum vehementius potasset, ac præ crapulæ grauedine, vino ad cor regurgitante, iam iam animam ageret, Ariadne Imperatrix, coniunx eius, propter Ebrietatem ei plurimum infensa, Ebrium in sepulchro Imperatorio effertiuissit, ac reponi sub grandi saxo. Edormita tandem crapula, cum ad se rediisset, validissimè in sepulchro vociferatus est, à neminè tamen, Ariadnes Imperatricis metu adiutus, ut miserimo supplicio, Ebrietatis, pœnas vxori dederit.

In Solone. quod idem habet. Cælius. Rho. dig. lib. 28. cap. 31. Li. 6. ca. 1.

Conrad. Lycosth. in Theatro vit. hum. lib. 5. Titulo. vini in temperantia.

Zenonis, Imp. temulenti funestus interitus.

Me-

Modus igitur, omni, qui præest Reipublicæ, tenendus est in vino ac bibendum semper ad necessitatem, non ad Ebrietatem. Anacharsidis imitandum illud, ac præ oculis habendum, qui *primum poculum necessitatis esse dixit; secundum Ebrietatis; tertium furoris atq; insanie*. Turpe est principem omnem, aut senatorem, aut iudicem, vultum habere plenum furoris, oculos iracundiæ, sermonem arrogantis, que vniuersa, cumulo yno, Ebrietati perquam familiaria sunt. Et minus eum decet vino grauatum, in longam lucem somnum producere. Nec animo tantum, sed corpore, etiam vtetur obsequentiore, moderando vinum; illaq; vini impletio, qua nunc pleraq; imò omnes principum aulæ ac mensæ madent, aliud nihil est, quam viua sepultura prudentiæ, qua Duces ac principes, aliis, inferioris conditionis hominibus, eminere par esset.

CAPVT XXVIII.

Exempla sobriorum principum.

VT ad vini moderationem, qui Rempublicam gerunt promptius afficiantur, amore virtutis, quædam hic Exempla principum, ea virtute insignitorum, subiiciemus, eaq; pauca, ne iusto prolixiores, in Odio habeamur.

Diuo Samueli, Iudæorum principi, ac Prophetæ hoc testimonium perhibet Philo Iudæus, hisce verbis. *Quamobrem, & Samuel, Regum Prophetarumque maximus, omne vinum, & quicquid potum inebriat, nunquam bibit, sicut sacra Eloquia testantur, atque ita laudandum in modum filios Israhel gubernauit.*

Philo Iudæus lib. de Temul. circa medium, Sobrietatis S. Samuelis Prophetæ,

Pulcherrimum est, quod de Cyro refertur à Xenophonte. Is necdum ex Ephēbis egressus, adhuc habi-